

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Поморський університет в Слупську
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілицького в Освенцімі
Університет прикладних наук в м. Ельблонг
Пряшівський університет
Мукачівська міська рада
Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

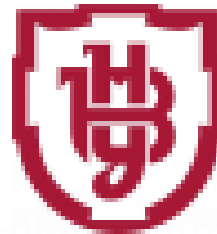
II Міжнародної науково-практичної
конференції

Україна, Мукачево
23-24 квітня 2024 р.

Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Department of Psychology
Mukachevo City Council
Volyn National University named after Lesya Ukrainka
Pomeranian Academy in Slupsk

 Akademia
Pomorska
w Slupsku

Personality Formation: Personogenetic Context

Collection of theses

Mukachevo
April 23-24, 2024

**СЕКЦІЯ 3.
ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ФАХІВЦІВ В РЕАЛІЯХ
СУЧАСНОСТІ**

УДК 159.942:159.925:612.013-027.233.2(043.2)

БАРЧІ Б. В.
к. психол.н., доцент
Мукачівський державний університет
ЗИНЬКОВСЬКА О.
здобувач спец. 053 «Психологія»
Мукачівський державний університет

**ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФЕНОМЕН УСПІШНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЛЮДИНИ**

Можна стверджувати, що поняття «емоційний інтелект» з'явилося в психологічній науці давно, проте дотепер привертає увагу багатьох науковців. Емоційний інтелект (ЕІ) це важлива та водночас суперечлива тема для науковців протягом останніх кількох десятиліть. Його значення та його взаємозв'язок з багатьма сферами життя зробили його предметом експертного дослідження. Як у вітчизняних так і зарубіжних дослідженнях для оптимального функціонування людини необхідні такі прояви як емоційна компетентність, емоційна зрілість, емоційна культура, емоційна креативність. ЕІ є кермом для почуттів, мислення, навчання, вирішення проблем і прийняття рішень. З минулого і до сьогодні через великий інтерес до ЕІ вчені продовжують досліджувати структуру емоційного інтелекту, його позитивні та негативні ефекти, вплив на повсякденне життя, а також його зв'язок з багатьма галузями досліджень.

Природа та характеристики людського інтелекту були предметом для обговорення з часів Платона та Аристотеля, а це щонайменше тисячу років тому. Згодом ретельні дослідження показали, що саме емоційний інтелект дорівнює або іноді набагато важливіший, ніж IQ (коефіцієнт інтелекту). Загалом емоції та інтелект тісно пов'язані між собою.

Вперше концепція емоційного інтелекту була запропонована Пітером Саловеем та Джоном Майєром в 1990-х роках, які опублікували першу дослідницьку роботу із визначенням терміну «емоційний інтелект» і запропонували методику його виміру (EQ). Вони описали його як здатність розуміти та керувати власними емоціями, розпізнавати емоції в інших людях і ефективно взаємодіяти. Після виходу книги Деніела Гоулмана «Емоційний інтелект», популярність терміну значно зросла, і це стало передумовою для створення безліч методик для вимірювання емоційного інтелекту. Автор визначає емоційний інтелект, як здатність розпізнавати власні почуття та почуття інших, мотивувати себе та добре справлятися зі своїми емоціями, щоб мати найкраще для себе та власних стосунків. Емоційний інтелект описує як здібності, які відрізняються від академічного інтелекту, але доповнюють його.

Відповідно до концепції емоційного інтелекту автор зазначив, що ЕІ складається з таких елементів: самосвідомість, самоконтроль, соціальне розуміння(соціальна свідомість) та управління взаємовідносинами [3].

Петридес К. та Фернхем Е. є авторами так званої диспозиційної моделі, в якій є поєднанням сукупності певних рис, пов'язаних з емоційним функціонуванням особистості. Науковці поділяли визначення ЕІ як здібності ЕІ і як риси характеру. Вони відзначали важливість суб'єктивності емоційного досвіду людини, і це було їхньою відмінністю від інших моделей ЕІ Емоційний інтелект інтенсивно досліджують українські науковці. Слід зазначити, що найбільш відомими в цій сфері є такі вчені, як Е. Носенко, Н. Коврига, С. Дерев'яно, М. Шпак, О. Лящ, І. Матійків та ін. [2].

Вітчизняні науковці Е. Носенко й Н. Коврига розглядали ЕІ як «емоційну розумність», і наявність в структурі ЕІ певної ієрархії, яка залежить від рівня сформованості емоційної розумності, а саме: сенсорно - перцептивна структура – низький рівень виявлення ЕІ – реактивна дія особистості; мисленнева структура – середній рівень виявлення ЕІ – усвідомлена дія особистості; структура настанов, цінностей, ідеалів – високий рівень виявлення ЕІ – вчинок особистості [3].

Продовжуючи дослідження психологічного феномену емоційного інтелекту, узагальнено визначення емоційного інтелекту, визначивши його як здібність особистості адекватно сприймати, оцінювати та виражати емоції; здатність індивіда породжувати почуття, коли вони сприяють мисленню, розуміти емоції та знання, які стосуються емоцій, а також здібність людини регулювати емоції, сприяючи власному емоційному та інтелектуальному зростанню.

Емоційний інтелект дозволяє опрацювати всі види інформації, об'єднані з емоціями, а також використовувати самі емоції для полегшення різних когнітивних процесів та вирішення проблем чи завдань, які є нагальними. Важливим є те, що розвинений емоційний інтелект допомагає самій же людині бути уважною до найменших внутрішніх та зовнішніх змін.

Емоційний інтелект відіграє важливу роль у розвитку особистості та в міжособистісних відносинах. Вміння розпізнавати, розуміти і контролювати свої власні емоції, а також емоції інших людей, є ключовими аспектами успішного міжособистісного спілкування та досягнення успіху в житті.

Емоційний інтелект охоплює ряд навичок, включаючи: здатність розпізнавати емоції у себе та в інших людях: це допомагає відповідати адекватно на емоційний стан інших та реагувати на них відповідно; здатність розуміти, чому виникають певні емоції, та як ці емоції впливають на поведінку та рішення; здатність керувати власними емоціями, зокрема вміння контролювати стрес, знижувати негативні емоції та підсилювати позитивні; здатність сприймати емоційний стан інших людей та відчувати їхні почуття, це сприяє покращенню міжособистісних відносин та спілкуванню; здатність використовувати емоції для покращення когнітивних функцій, таких як

прийняття рішень, творчість та інші аспекти когнітивної діяльності. Розвиток емоційного інтелекту може позитивно впливати на різні сфери життя, включаючи робоче середовище, освіту, взаємини з оточуючими.

Список використаних джерел

1. Лящ О. П. Емоційний інтелект як предмет психологічних досліджень. *Проблеми сучасної психології*. 2013. № 22. С. 324–335.
2. Мазоха І. Аналіз проблеми емоційного інтелекту як особистісного ресурсу. *Сучасна психологія: проблеми та перспективи*. 2020. С. 100–104.
3. Опанасюк І. В. Психологічна сутність феномену «емоційний інтелект». *Збірник наук. праць: філософія, соціологія, психологія*. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2013. Вип. 18, Ч. 1. 213 с.

УДК 37.013.77:316.454.52(043.2)

БАРЧІЙ М. С.
старший викладач
Мукачівський державний університет
ДРАГУН О. В.
здобувач спец. 053 «Психологія»
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ

Спілкування вчителя й учнів, інформаційно-комунікативні процеси, які мають місце в освітньому процесі, відіграють провідну роль у підвищенні якості освіти, реалізації педагогіки партнерства, у формуванні особистості, здатної до критичного мислення, повної самореалізації, відстоювання власної позиції, людської гідності, поваги до прав людини, а отже, вільного громадянина України. Воєнний стан ставить нові виклики перед освітянами, оскільки заклади освіти перебирають на себе функції надання психологічної підтримки, забезпечення національно-патріотичного виховання, підтримки вмотивованості, згуртованості, дієвості всіх учасників освітнього процесу.

Педагогічне спілкування поєднує в собі ділове (соціально-рольове) та особистісне спілкування, причому співвідношення компонентів є динамічним і залежить від особистісних якостей як педагога, так і учня, їх взаємостосунків, співпадіння їх цілей і мотивів, а також від цілого ряду ситуативних факторів. Педагогічне спілкування є поліфункціональним, оскільки може бути орієнтованим на одночасне досягнення багатьох цілей: встановлення і підтримку контакту, розуміння, координацію, здійснення впливу тощо. Окрім вказаних вище функцій, виокремлюють функцію пізнання та функцію співпереживання. Функція пізнання особистості пов'язана також з інформаційною та виховною функціями, оскільки педагогічне спілкування в першу чергу спрямоване на передавання-прийом інформації, а також виховання певних якостей особистості.

Функція співпереживання покликана підтримати партнера (учня) в його виході на спілкування, що забезпечує усвідомлення учнем самоцінності,

САРАНЧА І. Г.	РОЛЬ КОВОРКІНГ-ЦЕНТРІВ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	64
ШУЛЬГА Г. Б.	ОСОБЛИВОСТІ ДОВІРИ ДО ВИКЛАДАЧА ЗВО У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	66
ЩЕРБАН Т. Д., ДУДИНЕЦЬ Н., МЕЙСАРОШ Р.	СУТНІСТЬ ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗВО В УМОВАХ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ	69
ЯМЧУК Т. Ю., ДОЛИНАЙ М.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	70

СЕКЦІЯ 3.

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ФАХІВЦІВ В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОСТІ

БАРЧІ Б. В., ЗИНЬКОВСЬКА О.	ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФЕНОМЕН УСПІШНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	73
БАРЧІЙ М. С., ДРАГУН О. В.	ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ	75
ВАРГА В. С., БУРДЮХ В., ШВАРДАК І.	ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	77
ГОПТА О., КОРНІЄНКО І. О.	СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ЯК РЕСУРС ПОДОЛАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	79
ДЕМИДА П., КОРНІЄНКО І. О.	КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	81
ДОЛИНАЙ М. І., ПЕТРИЧ С., ЯМЧУК Т. Ю.	ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ	83
КОЛОМІЄЦЬ Л. І.	ПРОФЕСІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОСТІ	85
НЕМАШ Л. І.	ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	87
ПОПОВА О. В., ВЛАСОВА І. В.	ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ПІД ЧАС РОБОТИ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	89
ТРОЦКОВЕЦЬ К., КОРНІЄНКО І. О.	ПСИХОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ШЛЮБНИХ СТОСУНКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ: РОЛЬ І ПРОЯВИ	91

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>